

Nowy

Kurier Łódzki

Dziennik polityczny, społeczny i literacki

Niedziela, dnia 23 stycznia 1916 r.

Pr numerata w Łodzi wynosi rocznie 12
mrk., półrocznie 6 mrk., miesięcznie 1
mrk. Za odnośnienie do domu 40 f. mies.

Redakcja i administracja
Zachodnia 37.

Cena ogłoszeń: I-sza strona 1 mrk.
za wiersz lub jego miejsce, nadesłane 1 mrk.,
ne. rociگی i reklamy 40 f., ogłoszenia zwy-
czajne 20 f., ogłoszenia drobne 4 f. za wyraz.

Sytuacja ekonomiczna Rosji.

Po ustąpieniu dawniejszego ministra komunikacji Ruchłowa, dowiedziano się w Rosji o niektórych szczegółach, które spowodowały dezorganizację i zatamowanie ruchu kolejowego. Z chwilą wybuchu wojny, a właściwie z chwilą zarządzenia mobilizacji, zawiesiły wszystkie państwa normalny ruch pasażerski na kolejach. Jedynie Anglija stanowiła wyjątek pod tym względem, gdyż posiadając niewiele tylko wojska i rozporządzając bardzo znacznym ruchym taborem kolejowym, mogła nie licząc armię swoją wysłać do Francji i Belgji, bez zatrzymania zwykłych pociągów pasażerskich. Rosja natomiast, która znajdowała się w warunkach wręcz odmiennych, t. j. miała do przewiezienia na zachód olbrzymie masy wojsk i materiałów wojennych, a przytem rozporządzała siecią kolejową bardzo nierozwiniętą i wagonów posiadała bardzo niewiele, nie uważała za wskazane zawieszenie śladem innych państw wojujących ruchu pasażerskiego i utrzymała ten ostatni prawie w normalnym zakresie. Działo się to oczywiście przede wszystkim ze szkoda dla transportów towarowych, w niektórych miejscach przewóz ładunków towarowych został nawet zawieszony zupełnie.

Na drogach powstał chaos i zamieszanie. Zamiast przyspieszenia ruchu, został on zwolniony i opóźniony. Miejscowe władze kolejowe nie okazały żadnej zaradności ani energii, zresztą były one zależne od rozporządzeń władz centralnych, które, jak zwykle, sprawy najbardziej naglące załatwiała w sposób kancelaryjny, biurokratyczny i bezmyślny. Obawiając się nadużyć i kradzieży, wydał, na przykład, Ruchłow rozporządzenie, aby zapieczętowano wszystkie wagony, które nie nadeszły do miejsca przeznaczenia i zostały w drodze zatrzymane. Następnie w miarę cofania się armji, przychodziły rozporządzenia, aby wagony spiesźnie wysyłano na wschód, nie licząc się z ich przeznaczeniem. W ten sposób nagromadziły się w Astrachaniu naprz. zapieczętowane wagony, przeznaczone dla Moskwy i vice versa.

Skutki były oczywiście rujnujące pod każdym względem. Miastom brakowały produkty pierwszej potrzeby, towary zapieczętowane ulegały najczęściej zepsuciu, a jednocześnie brak wagonów na kolejach dawał się odczuwać coraz dotkliwiej.

Świeże rozporządzenia z Piotrogradu, zwykle sprzeczne, powiększały tylko rozprzężenie i nieład, stwarzając pole do nadużyć i łapownictwa urzędników kolejowych. Jedno z takich rozporządzeń pozwalało naprz. poszczególnym naczelnikom dróg na udzielanie pierwszeństwa tym z pośród starających się o wagony, którzy zapłacą tracht złotem. Celem tego miało być zasilenie kas państwowych, a skutkiem był ten, że urzędnicy się bogacili, zamieniając otrzymywane złoto na papier.

Co się tyczy nowomianowanego ministra komunikacji, Trepowa, to rozpoczął on swoją działalność od

publicznego oświadczenia, że o sprawach kolejowych niema najmniejszego pojęcia.

Wskutek okupacji zachodnich przemysłowych obszarów państwa, odczuwa Rosja niezwykły brak tych artykułów, których fabrykacja w zajętych okręgach była wstrzymana. Tak naprz. brak ogromny zapatek, wytwarzanych dotychczas głównie w Kurlandji zmusza do kupowania tego artykułu w Szwecji, która nie może nawet całego zapotrzebowania pokryć.

Jednocześnie wobec powiększonej przez armję konsumpcji masła i mleurodzaju w zachodniej Syberji, musi Rosja nabywać w Japonji ten artykuł, który dotychczas eksportowała.

O niezadawalającym stanie gospodarstwa rolnego świadczy spadek cen na ziemię, co jest tembardziej znamiennem, że wszak wartość pieniędzy spadła znacznie. Jednocześnie wzrosły ogromnie zaletności banku włościańskiego i zmalały zakupy ziemi przez chłopów.

Z działalności rządu należy podkreślić ważne znaczenie oddania do użytku publicznego świeżo wykończonych dróg żelaznej Altajskiej. Łączy ona obfitujące w bogactwa naturalne kraje południo-syberyjskie z koleją Syberyjską, umożliwiając w ten sposób eksploatację świeżych okręgów państwa. Bogactwa tych krajów polegają na znacznych i prawie niewyziyskiwanych dotychczas pokładach węgla, złota, miedzi, ołowiu, a szczególnie srebra.

Pozatem zamierza rząd utworzyć państwowy monopol ubezpieczeń od ognia, okazało się bowiem, że dotychczas z tego źródła czerpały olbrzymie zyski towarzystwa zagraniczne, głównie niemieckie.

Ruch społeczny wyraża się w pewnem dążeniu do niezależnienia się gospodarczego od zagranicy. Wysłki właścicieli garbarni w kierunku wytwarzania w Rosji artykułów chemicznych dla garbarstwa niezbędnych, dały podobno rezultaty dodatnie, jest to tembardziej możliwe, że Rosja dostarczała dotychczas produkty surowe dla tej gałęzi przemysłu.

Na uwagę zasługuje jeszcze wiadomość, że zjazd południowych ziemstw i organizacji miejskich i społecznych w Odesie zaprotestował przeciwko obecnej polityce kolejowej, jako dążącej do uprzywilejowania obszarów północnych Cesarstwa na niekorzyść południa.

E. S.

Szalony pieniądz w Moskwie.

Zewnętrzny wygląd Moskwy zmienił się. Wieczorami nie palą się już tysiące świateł, ponad teatrami i Strastnym Placem nie płoną już świetne reklamy, przed sklepami nie kręca się pstre koła świetlne, a kina nie kąpią już swych fasad w olśniewających potokach światła. Znikły czerwone i zielone kule u wejść do teat-

trów, a okna winiarni są ciemne. — Zgasła oświetlenie elektryczne, ale prąd życia w tem wielkym mieście szaleje dalej, gdyż zmiana w zewnątrz wyglądzie podyktowana była nie przez powagę sytuacji, lecz przez przepisy oszczędności. — Nie surowość duszy rosyjskiej otuliła to przedtem pulsujące miasto w ciemność, lecz surowość ustaw i dlatego wśród tej ciemności panuje nastrój wcale nie ponury, a przeważająca większość ludzi żyje jak przedtem, wesoło i na wielkiej stopie. Ludzie się bawią i piją chętnie z kielicha przyjemności.

Oczywiście nie brak krytyków, którzy te objawy wesołości oceniają z psychologicznego, moralnego lub ekonomicznego punktu widzenia. — „Słychać dźwięk pękniętej psychy“ mówią oni. „To jest wesołość, pochodząca nie z szczerzej radości i beztroski, lecz z troski i niepokoju. — Życie w Moskwie jest jak uczta podczas zarazy“. Bądź co bądź żyje się tam teraz szybko i szeroko. Wszystkie artykuły zbyt kosztowne są tak poszukiwane, jak nigdy przedtem. — Handlarze futer uważają terazniejszą konjunkturę za bezprzykładną, wszystkie gatunki futer mają odbyć niestychany, sobole i niebieskie lisy taki sam, jak futra zwykle. W wielkim moskiewskim domu towarowym „Miasto Ljon“ musi się bramy zamykać już o 5 popołudniu z powodu przepełnienia, a wszystkie damy starają się tutaj zaspokoić swój sen o elegancji. Dom ten z początku wojny przeżył ciężkie przesilenie. —

Pragnienie, by uchodzić za największą elegantkę, w r. 1914 umikło zwłaszcza gdy żywił męski tak stanowczo wystąpił na pierwszy plan. Poza kulisami świata kupieckiego opowiadają, że subretki „Miasta Ljon“ które co wieczór przed małą boczną bramą były oczekiwane przez chmarę kawalerów, w pierwszych miesiącach wojny w tajemniczne były w sekrety krawiectwa wojskowego, ponieważ brakło „lepszej“ roboty. Ale teraz, gdy damy moskiewskie znowu odzyskały równowagę umysłu i kieszeni, przerabia się całe góry koronek i szyfonu. — Ekscentryczności mody nigdy nie święciły w Moskwie takiej orgji, jak teraz. Na początku wojny elegantka suknie należała do złego tonu, ale ten dobry ton się zmienił, a elegantkie suknie zostały przy swoich prawach. Krytycy, co prawda cytują dziś chętnie słowa Maksyma Gorkija, który, po długiej rozłące wróciwszy do ojczyzny, o damach z moskiewskiego towarzystwa i wybrykach ich smaku w strojach wyraził się w sposób bardzo niepoehlebny. Rosyjskie gazety urządziły teraz ankietę wśród różnych gałęzi przemysłu i zewsząd otrzymały jedną odpowiedź takich czasów jeszcze nigdy nie było. Znana modystka z bulwaru Twerskie go pisze: „Dawniej tygodniami wisiały kapeli ze za wystawą, dziś zaledwie model jest gotowy, a już go wyrzucają z ręki“. We wszystkich branżach kupieckich panuje popyt związany na bardzo drogę rzeczy. Firma Faberge pisze: „Im większe i kosztowniejsze są drogie kamienie tem le-

piej się sprzedaje“. Handlarze kwiatów przyznają, że ich obroty są znacznie lepsze, ponieważ brak towaru Delikatne żywe kwiaty nie znoszą nieporządku na kolejach rosyjskich, a z za granicy, z Niemiec i z Riwjery nie można już wogóle niczego sprowadzić. Połączenie z Krymem i Kaukazem jest bardzo łyche. Mimo to dochody sklepów kwiatowych są bardzo wielkie, ponieważ ceny wzrosły dziesięciokrotnie, a towar sprzedaje się odrazu.

Również życie zabawowe stoi w znaku najwyższej konjunktury. Teatry mają bardzo powodzenie. — Nawet dyrektorzy, którzy dotąd trudnili się tylko sanacją swych interesów, opłacili swe długi. Teatr Artystyczny jest wyprzedany co wieczór, Teatr Towarzystwa pana Niezłobina, który od samego początku swego istnienia bankrutował, tej zimy — po raz pierwszy od kiedy istniał — wypłacił akcjonariuszom dywidendę. Teatr Dramatyczny potroił dochody, przed świąteczną muz Sołodnikowa stoi dzień i noc wielka ciżba ludzi, który starają się dostać do kasy biletowej.

Wszystkie lokale zabawowe od teatrów i wielkich kawiarni począwszy, a skończywszy na Wróblach Górach są przepełnione, a wszędzie widać te same twarze. Niedawno zdarzył się skandal policyjny, gdy policja w pewnej przez cylindry małe odwiedzonej okolicy, znalazła jaskinię kokainową, która należała do jęgomościa znanego zarówno „towarzystwu“ jak sądom, a w sferach niższych nazywanego „Jeńką kogutem“.

Wszędzie toczą się ruble, a nikt nie wie dokąd ani skąd. Nie brak ludzi, którzy ten szalony pieniądz uważają za oznakę niewzruszonej wiary w ostateczne zwycięstwo rosyjskiego narodu, jakkolwiek jest wątpliwem, czy obciążone brylantami damy są naprawdę rodowitkami rosyjskimi. Jest też wiadomem, że nawet podczas pokoju poza moskiewskiem bogactwem niewiele było gotówki.

W Teatrze Artystycznym grają teraz subtelną komedię Ostrowskiego „Szalony pieniądz“, obraz z życia moskiewskiego z lat trzydziestych zeszłego stulecia. Co wieczora śmieje się cały teatr ze starej historii zbankrutowanej rodziny kupieckiej, która swą córkę chce wydać odpowiednio za mąż, zbyt kownymi przyjęciami przywabia bogatych zalotników, aby przez zamążpójście córki poprawić swoje nadszargane finanse.

W końcu jednak pokazuje się, że i owi rzekomo bogaci, elegantcy konkurenci sami nic nie mają i szukają bogatego ożenku. Tyko jeden, prostoduszny, lecz solidny kupiec, w wysokich butach z cholewami, posiadający miliony na prawdę i on poślubił niesolidną dziewczeczkę, wysyła ją jednak na wieś, bo w „Moskiewskim szalonym pieniądzu“. Czasy się zmieniły. Teraz szalonych pieniędzy w Moskwie mnóstwo, płyną one wciąż nurtem zabawy i życia, tylko niewiadomo, kto w końcu ten rachunek zapłaci.

kim wojskom wrogich czynnościach, zostaje podług praw niemieckich skazany na śmierć.

Warszawa, dnia 20 listopada 1915 r.
Generał-Gubernator
pod. von Beseler.

Obwieszczenie.

Wszystkie te w mieście Łodzi zamieszkałe osoby, które swe zameldowania do roli procedury oddali, które jednakże wykazu o skutecznym zameldowaniu nie otrzymali, wywa się, aby wykazy swe w oddziale III Prezydium Policji odebrali. Wydawanie tych wykazów skutecznym będzie w następującym porządku:

w piątek, dnia 21 stycznia 1916 r., po południu od godz. 3 od litery A do do K.

w sobotę, dnia 22 stycznia 1916 r., po południu od godz. 3 od litery L do Z.

Zwraca się jeszcze raz na to uwagę, iż formularze do zameldowania po cenie 10 fen. są do nabycia w Łodzi u

- 1) Feitlera Grand H. tel,
2) w trafice róg Piotrkowskiej Dzielnej,
3) Karola Petera, Piotrkowska 100.
Leży w interesie meldujących się, przed zameldowaniem zaopatrzyć się w formularz i takowy już wypełniony ze sobą przynieść, przez co zameldowanie prędzej będzie skutecznym.

Łódź dnia 19-go stycznia 1916 r.
Cesarsko-Niemiecki Prezydent Policji
podp. v. Oppen.

Obwieszczenie.

Zameldowane skutkiem obwieszczenia z dn. 12 lipca 1915 zasoby miedzi, mosiądzu, tombaku, niklu, cyny, cynku, aluminium, ołowiu, blachy, cynkowej, białego mosiądzu i imitacji srebrnej mają być odstawiłone do składni.

Zarządzający lub właściciele tych zasobów, mieszkający w przedmieściu Widzew od Zagajnikowej do stacji Widzew mają te zameldowane zasoby (naczynia, wszelkiego rodzaju, przyrządy gospodarcze jak np. kotły do gotowania i do smażenia konitur, patelnie, formy do pieczywa, półmiski, kotły do prania, wanny kąpielowe - z wyjątkiem cynkowych - piece i t. p. przedmioty) oddać możliwie bez zwłoki w czasie od czwartku dn. 20 stycznia do soboty, d. 22 stycznia od godz. 9 rano do godz. 3 po poł. w gmachu

fabrycznym Tow. Akc. Widzewskiej Manufaktury Bawełnianej daw. Heinzel i Kunitzer, Rokicińska Nr 71. Ażeby uniknąć w estacyn dnu odstawy zbyt wielkiego napływu usilnie upraszam zacząć z odstawa w większych rozmiarach koniecznie już w pierwszym dniu Urządzenia kąpielowe ma być zmontowane przez dostawców.

Natychmiast po zważeniu będą płacone za powitowaniem następujące ceny za polski funt:

Table with 2 columns: metal name and price per pound. Items include Miedź, Mosiądz, Brąz, Aluminium, Nikiel, Antymon, Cyna, Cynk, Ołów, Bl. cynkow., Białą mos., Imitacja srebr.

Znalezione po oznaczonym terminie przedmioty metalowe będą bezwzględnie koniskowane a posiadacze karani będą grzywną do 3000 mr. w razie niemożności po dniu wzięcia za każde 10 marek.

Łódź dnia 18 stycznia 1916 r.
Cesarsko-Niemiecki Prezydent Policji
v. Oppen.

Obwieszczenie.

Właściciele kwitów tymczasowych, wystawionych przez Cesarsko-Niemiecki Prezydium Policji (Wydział dla zakunów bonów), którzy się jeszcze nie stawili, mają się zgłosić do uregulowania swych żądań w poniedziałek 24 i 31 b. m. przy kasie wydziału VII. Promenada 14 od godz. 9 do 12 przed południem

Łódź, dnia 20 stycznia 1916 r.
Cesarsko-Niemiecki Prezydent Policji
v. Oppen.

Obwieszczenie.

Przy ponownym badaniu okazało się, iż w pewnym otwartym sklepie znajdowało się przeszło 200 kilogr. przędzy wełnianej. Stosownie do § 6 rozporządzenia Generał-Gubernatora z d. 18 października dotyczącego aresztowania tylko w tym wypadku jest wolno nie meldować znajdujących się w sklepach przędzy wełnianej i bawełnianej o ile waga ogólna nie przewyższa 200 kilogramów.

Wskazując na niniejsze jeszcze raz z na-

ciskiem właścicielom sklepów, chcę zaniedbać wskazanych w § 8 kar, o ile zameldowanie nastąpi w ciągu 8 dni.

Łódź, dnia 22-go stycznia 1916 r.

Cesarsko-Niemiecki Prezydent Policji
v. Oppen.

Obwieszczenie.

Poszczególne biura Magistratu pozostają w dniu 27-go b. m. nieczynne.

Biura Delegacji Budowlanej mieszczą się z dniem 22-go b. m. w gmachu dawnego Magistratu, Nowy Rynek (gmach po szkole przemysłowej).

Łódź, dnia 22-go stycznia 1916 r.

MAGISTRAT.
Schoppen.

Obwieszczenie.

Stosownie do § 25, rozdz. 1 i 7 Niemieckiej Ordynacji Obrony Krajowej wszyscy rezerwanci niemieccy, którzy w bieżącym roku kalendarzowym kończą lat 20 lub są starsi, mają się zameldować do 1-go dnia lutego bież. roku aby być przyjętymi do poborowego rejestru rekrutacji. o ile nie otrzymali jeszcze ostatecznej decyzji co do obowiązku służby wojskowej. Wspomniane wyżej osoby mają zgłosić się osobiście.

a) o ile mieszkają w Łodzi i powiecie łódzkim do Cesarsko-Niemieckiego Prezydium Policji, Promenada 14,

pokój 51, pomiędzy 9 a 12 przed lub pomiędzy 4 a 6 po południu, b) o ile zaś mieszkają w powiecie Łódzkim i Brzezińskim - w urzędach powiatowych w Pabjanicach i Brzeziarach.

Dokumenty dowodowe (metryka, paszport, dowód losowy) mają być przy meldowaniu przyniesione z sobą.

Omieszkanie zameldowania pociąga po sobie kary podług prawa.

Łódź dnia 16-go stycznia 1916 r.

Cesarsko-Niemiecki Prezydent Policji
podp. v. Oppen.

OFIARY.

Na łódzkie chrześcijańskie Towarzystwo dobroczynności rb 30 - złożył p. Jan Jarzębowski.

Można uczyć ekonomji!

Ten tylko może przetrwać te straszne ciężkie czasy kto umie oszczędzać! Każdy i w czasie wojny musi się ubrać. Chodzi o to, żeby elegancko i tanio a zarazem żęby ubrać na długo wystarczyło. Tę umiejętność umie stosować tylko zakład krawiecki!

Fr. Klinowskiego,
Piotrkowska Nr. 155

który, jak już wiadomo, wykonywa garnitury żakietowe i marynarkowe tanio, trwale i gustownie. Wystarczy raz tylko się przekonać.

Advertisement for GAZOWNE MIEJSKIE w Łodzi, wznowily przyjmowanie nowych konsumentow. Includes decorative border and contact info.

Teatr Scala, ulica Cegielniana Nr 18. DYREKCJA: J. Adler i H. Sierocki.

Dziś, w niedzielę 23 stycznia o godz 8 wiecz. odegrany będzie ze współ. p. E. R. Kamińskiej i pani Noemi SAPHO dramata w 4 akt. J. Gordina.

Kursy przedmiotowe inż. M. Barszczewskiego przy udziale nauczyc. 2-go Polsk. 8-kl. Filog. gimnaz. męsk. PLACOWA 15.

Wyrobny trepek mogą nabyć nowe odpadki skóry juchty w składzie skór p. R. Rosencweiga, Nowomiejska Nr 6.

Teatr Polski Cegielniana Nr 63.

Lekarz Dentysta S. GORDIN, Konstanyńska 18. Leczenie plombowanie i usuwanie zębów bez bólu.

Lekarz dentysta M. CHWAT. Najnowsze wynalazki w leczeniu zębów i w oddziale technicznym podług prof. Dr. Aryapao i prof. Junga.

W poniedziałek, d. 24 stycznia 1916 r., o godz 7 i pół wieczorem GRONO MIŁOSNIKÓW SCENY odegr. 3 akt. dr. W. Grabińskiego p. t. KOCHANKOWIE.

Lekarz - Dentysta S. GOLDMAN, długoletnia asystentka szkoły dentystycznej i kliniki dra Zadewicza.

Sprzedaż CUKRU z państw neutralnych dla fabryk cukierków, czekolady, miodu i t. p. E. KACZMARKIEWICZ.

KALENDARZ TOW. KRZEW. OSW. na rok 1916 jest do nabycia w księgarni Gebethnera i Wolffa Piotrkowska Nr 87.

Konsultant prawny JOZEF ROSSET, Nowomiejska 4, skutecznie podania do wszelkich władz, skargi do sądów sporządza tłumaczenia.

A. Akerberg konsultant prawny Zielona 3.

Do sprzedania z 2 pokoi rozmaite meble. Promenada Nr 9 m 7 3. Kto ma do sprzedania beczkę do gnojówki żelazną lub drewnianą, nową lub używaną, niech złoży adres w administracji „N. Kurjera Łódzkiego“, Zachodnia 37. 4786-0

Kalendarzyk Kieszonkowy ilustrowany na rok 1916 jest do nabycia w Administracji „N. Kurjera Łódzkiego“ Zachodnia 37. Cena 3 kop.

Korzystny interes! Kinematograf z zupełnym urządzeniem w centrum miasta, na dogodnych warunkach do wynajęcia. Wiadomość Benedykta 3 m. 15, od 9-11 i 4-5. 4811-2

Akuszerka z dyplomem Cesarskiej Akademii medycznej w Piotrogdzie praktykująca 20 lat przyjmuję porody. Andrzeja 39, m 10 od 12-5. 3453-0

Kobieta rzetelna, pracowita, poszukuje zajęcia na stałe lub przychodnią. Oferty składać proszę pod „Praca“ w „Kurjerze“. 4833-2. Młoda ochraniarka prosi o jakikolwiek zajęcie, wymaga najskromniejszych Łaskawe oferty dla „B. O.“ w „N. K. L.“. 4325-4

Ogłoszenia drobne: Kto ma z panów surdut bez użytku, niech każe przerobić na żakiet, zupełnie wychodzi, jako nowy. Przerabia się tylko w zakładzie krawieckim tanio i dobrze u Franciszka Klinowskiego, ul. Piotrkowska Nr. 155. Miedzi z kilku pokoi sprzedam tanio. Piotrkowska 189-9 3. Do sprzedania 2 futrzane modne żakiety Wiadomość ul. Piotrkowska 32 w Barze. 4828-3. Augusta kwaszona na jeżaka i buci do sprzedania. Ul. Łąkowa Nr 14. Cena przystępna. 4826-1